

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120234107
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120234107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: N. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v G. H. č. XX, o zaplatenie sumy 3.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 07.04.2021 č.k. 8Csp 163/2020-124 takto

rozhodol:

Zamietá návrh žalobcu na prerušenie konania.

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej právny predchodca žalobcu so žalovaným uzatvoril dňa 18.07.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Na jej základe bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 5.500 eur. Podaním zo dňa 05.10.2017 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškani so splácaním pohľadávky banky k uvedeného dňu vo výške 2.004,20 eur. Zároveň bol žalovaný upozornený na to, že ak najneskôr do 15 dní od doručenia tejto výzvy neuhradí dlžnú sumu, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Dôkaz o doručení tohto oznámenia doručený nebol. Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému listom zo dňa 23.11.2017. Zároveň bol žalovaný vyzvaný na úhradu sumy vo výške 6.611,33 eur.

3. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh stanovuje Občiansky zákonník v ust. § 103 veta druhá, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle tohto ustanovenia, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. V danom prípade právny predchodca žalobcu ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru ku dňu 22.11.2017 v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom tak musel vzhľadom na znenie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka urobiť po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pre ktorú bola táto predčasná splatnosť

vyhlásená. Žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť, avšak v oznámení neuviedol, pre nezaplatenie ktorej splátky tak urobil. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 25.08.2016. Žalovaný uhradil prvé dve splátky a čiastočne tretiu splátku splatnú v mesiaci október 2016. Keďže z výpisu z úverového účtu nevyplýva, ktoré splátky boli uhradené, je potrebné v zmysle zásady priority uhradené splátky priradiť k splátkam najskôr splatným, t.j. splatným dňa 25.08.2016, dňa 25.09.2016 a dňa 25.10.2016. Keďže splátky boli splatné vždy k 25. dňu v mesiaci, žalobca mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť už v januári roku 2017 pre viac ako 3-mesačné omeškanie splátky splatnej dňa 25.10.2016, po neuhradení troch splátok a nie až po uplynutí jedného roka od omeškania.

4. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného zosplatenia. Keďže ust. § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Preto od jej zročnosti a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením, plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené, tak odo dňa 26.01.2017 začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 26.01.2020. Žaloba bola doručená súdu až dňa 07.02.2020, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol. Nárok na úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný.

6. Okrem toho neboli splnené ani podmienky v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nakoľko žalobca nepreukázal súdu riadne doručenie písomnej výzvy žalovanému na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 dní. Nebola teda daná zákonná možnosť postupcu postúpiť pohľadávku banky postupníkovi, čím sa nepreukázala aktívna legitímácia žalobcu v spore.

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 C.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. navrhol odvolacie konanie prerušiť až do doby, kým Ústavný súd Slovenskej republiky nerozhodne o podanom návrhu Okresného súdu Martin o súlade ust. § 54a Občianskeho zákonníka s Ústavou Slovenskej republiky. Ako dôvod uviedol, že sa nestotožňuje s právnym posúdením veci, v zmysle ktorého v prípade, ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka, tak ako v súdenom prípade podaním zo dňa 23.11.2017, potom v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúcnosti od zročnosti tej splátky úveru, kvôli ktorej sa predčasné splatenie úveru žiada a teda splátky, ktorá predchádza vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru po dobu troch mesiacov a ktorá nebola žalovaným uhradená riadne a včas. Pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou). Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Občiansky zákonník ďalej v ust. § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto ďalšiu splátku dlhu.

9. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako tri mesiace, ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, t.j. v danom prípade splátky splatnej dňa 25.10.2017. Z uvedeného dôvodu preto žalobca považuje za nesprávny súdny výklad druhej vety ust. § 103 Občianskeho zákonníka,

tak ako ho uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie a v zmysle ktorého za nesplnenú splátku je potrebné považovať splátku, s ktorou sa dlžník ako s prvou dostal do omeškania a ktorá v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka predchádza vyhláseniu mimoriadnej splatnosti po dobu troch mesiacov, nakoľko takýto výklad je v priamom rozpore s ust. § 565 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 23.11.2017, tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.10.2017, teda splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s plnením splátok po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 23.11.2017 tak začala v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka plynúť odo dňa nasledujúceho po dni zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a uplynula by najskôr dňa 25.10.2020. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 07.02.2020, žalobca svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby. Pokiaľ ide o ust. § 54a Občianskeho zákonníka, Okresný súd Martin dospel k záveru, že táto úprava následkov premlčania práva a prihladania naň nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Preto dňa 30.07.2020 podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade ust. § 54a Občianskeho zákonníka s Ústavou Slovenskej republiky. Prvoinštančný súd mal preto v zmysle ust. § 164 C.s.p. konanie prerušiť, a to až do rozhodnutia o podanom návrhu Okresného súdu Martin o súlade ust. § 54a Občianskeho zákonníka s Ústavou Slovenskej republiky.

10. Pokiaľ ide o záver o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v spore, tento je nepreskúmateľný. Zo strohého odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmy žiadny zákonný a ani relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné uzavrieť, že žalobca v konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu nepreukázal. Žalobca má za to, že z vykonaného dokazovania súd nezistil správne skutkový stav, čím vytvoril priestor pre nesprávne právne posúdenie veci. Rozhodnutie tak napíňa znaky nepreskúmateľnosti a zmätočnosti, nakoľko neodráža správne zistený skutkový stav, ako aj neobsahuje správne a dostatočné odôvodnenie, a preto nie je možné voči nemu zo strany žalobcu náležite argumentovať. Tým bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho bolo porušené žalobcove právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

12. Vo veci v súvislosti s posudzovaním aktívnej legitímácie žalobcu v spore sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Podľa ust. § 151 ods. 1 C.s.p., skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. K žalobe žalobca síce ako jeden z dôkazov pripojil i výzvu zo dňa 05.10.2017 (č.l. 50 spisu), ktorá mala predchádzať vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, ku ktorému došlo oznámením zo dňa 23.11.2017 (č.l. 25 spisu), avšak bez toho, aby v žalobe bolo obsiahnuté i tvrdenie žalobcu o doručení tejto výzvy žalovanému. Neexistujúce tvrdenie žalobcu o doručení uvedenej výzvy preto ani žalovaný nemohol poprieť. Civilný sporový poriadok pritom v ust. § 132 ods. 2 neumožňuje nahradiť opísanie rozhodujúcich skutočností odkazom na označené dôkazy.

14. V danom prípade právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., uzatvorila so žalovaným dňa 18.07.2016 zmluvu o splátkovom úvere.

15. Možnosť predčasného zosplatenia úveru je právne upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

16. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužil najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

17. Keďže medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva majúci spotrebiteľský charakter, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonávať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného obligatónym predpokladom zosplatnenia úveru vyplývajúcim z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, je i upozornenie spotrebiteľa na úmysel veriteľa dlh zosplatniť pre nezaplatenie splátky v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením. Žalobca síce výzvou zo dňa 05.10.2017 upozornil žalovaného na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, avšak žiaden doklad potvrdzujúci zaslanie a následné doručenie tejto výzvy žalovanému žalobca nepredložil. Nebolo teda preukázané, aby výzva zo dňa 05.10.2017 sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka, teda žalovaného. Nestačilo teda len písomne výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. Žalobca teda nepreukázal splnenie podmienok zosplatnenia vyplývajúcich z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho nemohlo dôjsť ani k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Ku dňu postúpenia pohľadávky na žalobcu nebol splatným celý úver, a preto právny predchodca žalobcu nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho, v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávky je preto neplatným právnym úkonom.

19. V danom prípade Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 17.12.2018 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasl. V prejednávanej veci postupom bola banka, preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z.z. o bankách.

20. Podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere upravovalo ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok. Podľa tohto ustanovenia práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a

b) prechádza alebo sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. V dôsledku neplatného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu, právny predchodca žalobcu nemohol na žalobcu postúpiť pohľadávku, ktorej mimoriadna splatnosť nebola platne vyhlásená. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

23. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv, ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

24. V zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách, mal zákonodarca úpravou obsiahnutou v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nespĺcaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou, táto kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napr. nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

25. Základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania, prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je to, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkově nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylyčujú.

26. Podľa ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

27. Za predpokladu nesplnenia podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, išlo by o postúpenie v rozpore so zákonom, a to zákonom o bankách, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

28. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.04.2018 vydaného vo veci 1Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 60.

29. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

30. S prihliadnutím na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu už nebolo potrebné zaoberať sa odvolacími námietkami tejto strany sporu vo vzťahu k posúdeniu otázky premlčania žalobou uplatneného nároku.

31. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

33. Bez právneho významu je i žalobcom navrhované prerušenie konania do doby rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o súlade ust. § 54a Občianskeho zákonníka s Ústavou Slovenskej republiky. Základným a prvoradým dôvodom zamietnutia žaloby žalobcu je nedostatok jeho aktívnej legitímácie v spore. Na tom nič nezmení ani akékoľvek rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky o súlade ust. § 54a Občianskeho zákonníka s Ústavou Slovenskej republiky. Odvolací súd preto návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

34. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).